

اسلام سیاست است. اسلام از سیاست دور نیست اسلام یک حکومت بزرگ به وجود آورده است؛ یک مملکت بزرگ به وجود آورده است اسلام یک رژیم است یک رژیم سیاسی. (صحیفه امام، ج ۶، ص ۲۰۰)

گاهنامه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی معنا
انجمن اسلامی مستقل دانشکده الهیات

هفته آخر
آذر ۱۳۹۹

شماره ۱

سر آغاز
محمد علی شبانی

معنا بخش دغدغه‌های ذهنی در عالم عینی، ظهور جملات پراکنده در ذهن بر روی خط صاف دفتر، نزول مفاهیم عالی بر روی کاغذ کاهی، دست به دست شدن نصیحت یک پیر سرد و گرم چشیده به جوانان داغ تر از هیزم، محو تماشای دست خطی از یک دوست در صفحه آغازین کتاب شعر حسین صفا و باز شدن دریچه‌ای از خاطرات که دیگر باز نخواهد گشت. و شبانه خندیدن و گریستن هنگام محکوم کردن جملات به حبس ابد در دفتری از جنس خاطره، رنگ بخشیدن به دیوار سفید خانه با نقاشی های کودکانه دور از چشم مادر، شکستن نوک مداد هنگام نوشتن اولین جمله، بابا آب داد، کتابت آخرین آیه، قرمز شدن مداد مشکی هنگام نوشتن وصیت‌نامه در کانال کمیل، قدم برداشتن در کوچه‌های آبی سرخ به دست نادر ابراهیمی، جاری بودن شیخ مرتضی در رودخانه فقه شیعه، جوانی که امام خود را درک نکرده اما پیرو خط امام است و دانشجوی مطالبه‌گری که جسورانه می‌نویسد و جریان می‌سازد، همه را مدیون تو هستیم، قلم.

در وصف تو همین بس که خداوند به تو قسم یاد کرد و به واسطه تو یاد داد. دست‌هایی که همنشین تو بوده‌اند حتی بعد از مرگ هم دستگیری می‌کنند. دانشجویی که با تو بیگانه باشد معنای دانش‌جو بودن را درک نکرده.

قلم از دست ما نخواهد افتاد و این نشریه ادای دینی است نسبت به تو، قلم.

ما به قدرت تو ایمان داریم...

قلم‌رودانایی

قلم نعمت پرورگار است. و اگر نبود ملک و دین
استوار نمی‌شد، و زندگی شایسته، برقرار نمی‌گشت.
پیشرو گویا

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه علامه طباطبائی

مدیر مسئول و سردبیر: محمد علی شبانی

هیئت تحریریه: جعفر افتخاری، حدیثه سعادت، نرگس جانی، محمد علی شبانی، زهرا بلندی، زهره واحدی

ویراستار و صفحه آرا: محمد علی شبانی

موجب اشتغال‌زایی برای بیکاران جامعه شود و با از بین رفتن سطح بیکاری جامعه، کشور در مسیر پیشرفت و رونق اقتصادی قدم بر می‌دارد. جهاد و تلاش اقتصادی از ویژگی‌های پیامبر اکرم (ص) و مؤمنان است و مجاهدان اقتصادی بر قاعدان اقتصادی برتری و ترجیح دارند: ﴿...فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ...﴾ (النساء/ ۹۵).

همچنین از پیشنهاد های قرآن برای رونق اقتصادی استفاده از منابع طبیعی زمین است. استفاده از آب‌ها، درختان، گیاهان، دریا، چهارپایان و... از جمله منابعی هستند که وجود آن نعمت خداوند است و باید از این نعمت خداوند استفاده کرد و بهره کافی را از آن‌ها برد.

صفات مدیر

تعهد و مسئولیت‌پذیری در قبال کارها و وظایف و همچنین تقوا از جمله ویژگی‌های یک مدیر است که قرآن کریم آن را مدنظر گرفته است و می‌تواند با طراحی و ایجاد فرصت‌های مناسب برای پیشروی در اقتصاد قدم‌های بزرگی بردارد. علاوه بر این‌ها می‌تواند استعداد‌های این عرصه را شکوفا کند و در این مسیر مورد استفاده قرار دهد.

موانع پیشرفت اقتصادی

اما متأسفانه در برخی موارد با موانعی روبه‌رو می‌شویم که روند پیشرفت را کند و در برخی موارد متوقف می‌کند. از جمله این موانع بی‌عدالتی و توزیع نابرابر ثروت در میان اقشار و مردم کشور، اختلاس، اقتصادهای ربوی، بی‌تقوایی و بی‌تعهدی نسبت به وظایف است که در عقب ماندگی اقتصادی و سایر زمینه‌ها می‌شود. قرآن کریم در بباره خیانت در اموال عمومی می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ...» ۲۹۹ نساء» ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اموال یکدیگر را به باطل نخورید.

قرآن و سعادت انسان

به طور واضح می‌بینیم قرآن کریم با این گونه موارد مقابله کرده و به شدت مردم را از آن بیم می‌دهد و از طرفی راهکارهای بسیار مناسبی را ارائه داده است که می‌توان با عمل به آن‌ها به پیشرفت‌ها و موفقیت‌های والایی رسید. اگر عمیقاً به کلام خدا تأمل کرد به این نتیجه می‌رسیم که دین اسلام و قرآن کریم در تمام زمینه‌ها سخن گفته و هیچ چیزی از قلم نینداخته است. آیات قرآن کریم همواره انسان را در مسیر روشن هدایت قرار می‌دهد و در هر جا و در هر لحظه پیروی از آن سعادت را برای انسان به ارمغان می‌آورد.

جعفر افتخاری
(عضو فعال دانشکده الهیات)

اقتصاد قرآنی

اقتصاد متناسب با رویکردهای اجتماعی و فرهنگی در حکومت اسلامی

مطمئنأ پیشرفت در اقتصاد و سایر زمینه‌ها مستلزم سیاست‌گذاری‌ها و قانون‌گذاری‌هایی است که بتواند ما را از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب برساند. و مطمئنأ در دین اسلام پیشنهاد هایی متناسب با فرهنگ و قوانین جامعه توحیدی، گفته شده است. در یک جامعه اسلامی شناخت امور واجب و مستحب و همچنین حرام و مکروه امری ضروری است؛ چرا که برنامه ریزی‌ها و اقدامات باید مبتنی بر این شناخت باشد و مطمئنأ پیروی از قرآن سعادت اخروی و دنیوی را شامل حال انسان‌ها می‌کند.

تحقق اقتصاد مطلوب، زیر سایه امنیت

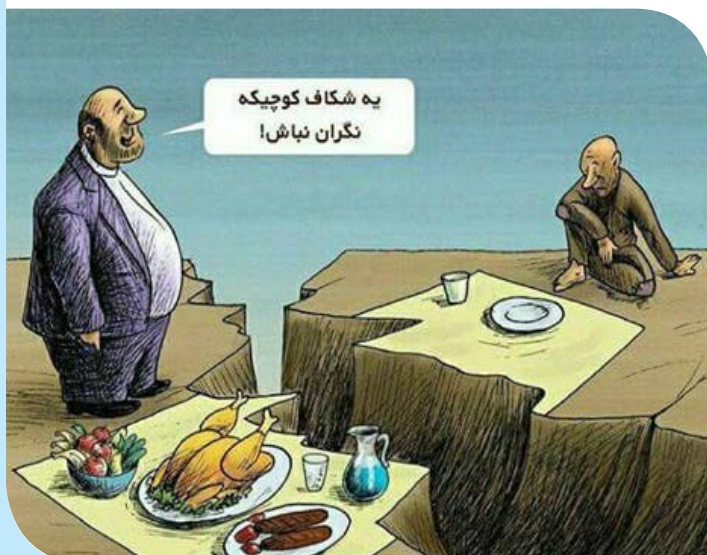
برای یک پیشرفت اقتصادی مطلوب قرآن کریم رهنمودهایی را پیش روی انسان قرار داده است. یکی از عوامل مهم رشد اقتصادی، از نظر قرآن امنیت است، فقدان امنیت و آرامش در جامعه باعث می‌شود. متخصصان و مدیران آن حوزه برای استفاده از منابع و امکانات دچار مشکل شوند و از سوی دیگر همین امر باعث تضعیف اقتصاد جامعه می‌شود.

امانتی در جیب ثروتمندان

اتفاق دیگر عاملی است که قرآن کریم بر آن تأکید کرده است. انفاق کردن در قالب های صدقه، زکات مال و زکات علم و یا فن و حرفه و مانند این‌ها از عواملی هستند که باعث زدودن فقر در جامعه می‌شود و کمک شایانی در جهت پیشرفت اقتصادی کشور می‌کند. ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طِبَّاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ...﴾ (۲۶۹ بقره) «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهای پاکیزه‌ای که به دست آورده‌اید و از آنچه برای شما از زمین برآورده‌ایم، انفاق کنید».

مجاهد اقتصادی

راه اندازی کسب و کارهای دولتی یا خصوصی از کارهایی است که

نرگس جانی
(عضو فعال دانشکده الهیات)

شکسته شدن جادویی بیکاری رشته الهیات

با خواندن این متن با بیکاری خدا حافظی کنید

در هر رشته‌ای علاقه عامل موفقیت در آن رشته است اما متأسفانه در علوم انسانی و به ویژه رشته الهیات بازار کار محدودیت پیدا کرده است و اکثراً به دلیل عدم بازار کار مناسب با وجود علاقه خود قید این رشته را می‌زنند. البته باید این را هم در نظر بگیریم که مهمترین هدفمان از انتخاب این رشته کمکی به دین باشد و مصداق این آیه شریفه شویم: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر خدا را (پیامبر و دین و کتاب او را) یاری نمایید، خدا هم شما را (در رسیدن به اهدافتان) یاری می‌کند و قدم‌های شما را استوار می‌دارد. حالا در اینجا این پرسش مطرح می‌شود که دانشجویان این رشته برای اشتغال خود چه باید بکنند؟

شناخت خود، رمز موفقیت

در زمینه ایجاد کسب و کار استعدادهای خود را بشناسید و خلاق باشید. هر دانشجویی می‌تواند در زمینه مهارت‌ها و استعدادهای خود هم در زمینه رشته خود و هم خارج از آن به اشتغال بپردازد. البته افرادی هم هستند که استعداد خود را نشناخته‌اند که این افراد هم باید کم‌اندر دست به کار شوند و در ایجاد کسب و کار خود با خلاقیت عمل کنند.

راهکارهای راهگشا برای اشتغال دانشجویان الهیات

دانشجویان الهیات می‌توانند با تسلط بر صرف و نحو و گذاشتن کلاس با مجوز دانشگاه برای دانشجویانی که با این درس مشکل دارند به کسب درآمد بپردازند. همچنین با تسلط بر زبان عربی و انگلیسی به ترجمه متون عربی و انگلیسی بپردازند و حتی در انتشارات ترجمه کتابها به فارسی شروع به کار کنند.

پژوهش، واجب‌تر از نان شب

استاد شرفی صفا مدرس دانشگاه در این باره گفتند: «پژوهش خیلی می‌تواند به رشته‌های الهیات از جمله رشته علوم قرآن و حدیث کمک کند. هرچند که من معتقدم بازار کار برای همه رشته‌ها بد شده است اما خوب برای رسیدن به آن چیزی که مد نظرمان است زمان زیادی نیاز دارید و باید تلاش کنید. الآن فقط می‌توانید راهکارهای پژوهش را یاد بگیرید و در زمینه‌های که علاقه دارید شروع به پژوهش کنید و اصول و قواعدش را بدانید که ان شاءالله برای سال‌های بعد بتوانید با یک سری مؤسسات که پروژه ارائه می‌کنند در زمینه

رشته خود کار کنید.»

پول واقعی در فضای مجازی

راهکار دیگر رجوع به کسب و کارهای اینترنتی است که منبع درآمد خوبی محسوب می‌شود. اگر دانشجو آگاهی کاملی از چگونگی این کسب و کارها داشته باشد نه تنها می‌تواند درآمد کسب کند بلکه می‌تواند خودش نیز مؤسس یک کسب و کار اینترنتی شود. مهم نیست چه رشته‌ای و در کدام دانشگاه درس می‌خوانید و چه محدودیت‌هایی دارید، مهم اراده و مهارت‌های شماست که در راه کسب درآمد کمک کننده است. برخی افراد با یادگیری زبان جدید به ترجمه و برگزاری دوره‌های مجازی در فضای مجازی می‌پردازند.

از نظر من در رشته الهیات می‌توان با افزایش مطالعات به تولید علم و دانش پرداخت که همه اینها به بار علمی دانشجو بر می‌گردد و اگر واقعاً در رشته‌ای علاقه و همت باشد، بازار کار نیز به همراه می‌آورد البته این نکته را هم از یاد نبریم که وارد هر رشته‌ای شویم باید هدف‌گذاری کنیم و موفقیت واقعی متعلق به فردی است که درست هدف‌گذاری کند.

گوشه چشمی هم به دولت داریم

دولت می‌تواند از دانشجویانی که خواهان ایجاد شغل و کسب و کار هستند اما درآمدی برای کارآفرینی ندارند، حمایت کند که یکی از این حمایت‌ها آموزش رایگان کارآفرینی در تمام رشته‌ها بخصوص رشته الهیات و یا اعطای وام بلاعوض در جهت اشتغال دانشجویان است. دولت همچنین برای تشویق گرایش افراد به رشته الهیات می‌تواند تعداد زیادی از دانشجویان ممتاز را به عنوان مبلغ به خارج از کشور بورسیه کند. دولت حتی می‌تواند از دانشجویان الهیات جهت نوشتن کتاب مرتبط با رشته خود به زبان عربی و انگلیسی در جهت تبلیغ دین حمایت مالی به عمل آورد و یا به عنوان مترجم گردشگران استخدام کند. همچنین استخدام دانشجویان الهیات در وزارت آموزش و پرورش، می‌تواند به اشتغال آنان کمک بسزایی بکند.

حرف آخر

متأسفانه امروزه بازار کار علوم انسانی از جمله الهیات محدود شده است که این موضوع به معنی غیرممکن بودن آن نیست و راه‌های ممکن دیگری نیز برای کسب درآمد وجود دارد که دانشجو می‌تواند با تلاش خود در همان رشته نیز اشتغال کند به شرطی که هم دامنه علمی و مهارتی خود را افزایش دهد و هم اراده کار را داشته باشد. امیدوارم که دولت در این باره نیز حامی این گروه باشد اما ناگفته نماند که ما هم در تغییر وضعیت کنونی تا حدودی نقش‌آفرین هستیم، آن هم با همتی که در این راه

به خرج می‌دهیم ان شاءالله که وضعیت بهتر شود.

سیاست ناب محمدی (ص)

تأملی در باب دین و سیاست

یکی از مسائل مهمی که در یکی دو قرن اخیر مورد توجه اندیشمندان

اسلامی و مصلحان اجتماعی قرار گرفته است، رابطه دین و سیاست و شأن دین در امور اجتماعی و سیاسی است. پاسخ به این مسئله با توجه به اختلاف شدید دستگاه‌ها و گرایش‌های اندیشمندان و سیاستمداران مسلمان یکسان نبوده است. برخی در میان دین و سیاست مابینت کامل انداختند و هرگونه ورود در سیاست را به معنای خروج از دین قلمداد کرده‌اند. این سایه سنگین در نگرش و شیوه زندگی اجتماعی قشریون مذهبی و حوزه‌های دینی ایران تا چند دهه مشهود بود. با این حال سخنان امام علی (ع) در سراسر نهج البلاغه نیز حاوی این مطلب است که ایشان، سیاست اصلی حکومت خویش را بر مبنای عدالت اجتماعی، اقتصادی و احیای ارزش‌های دینی و اخلاقی بنا نهاد و حاکمیت را نه سلطه‌گری که مسئولیت و امانت الهی می‌دیدند.

تعریف دین و سیاست در مکاتب اسلام و غرب

دید غرب و اسلام از دین و سیاست متفاوت است بدیهی است که داور در امر ارتباط دین و سیاست نیز مختلف خواهد بود علامه جعفری (ره) می‌گوید امروز دین در دنیای غرب عبارت است از یک رابطه روحانی شخصی میان انسان و خدا و دیگر حقایق فوق طبیعی است؛ بدون اینکه کمترین نقشی در زندگی دنیوی داشته باشد.

از دیدگاه اسلام دین مجموعه‌ای به هم پیوسته از باورها و اندیشه‌های برگرفته از وحی الهی در رابطه با جهان، انسان و جهان پس از مرگ است که هدف آن هدایت انسان به سوی روش بهتر زیستن و کامل‌تر شدن است.

از معاویه دیروز تا سکولاریسم امروز

در تاریخ اسلام این نظریه برای اولین بار از طرف بنی‌امیه مطرح شده است.

امام خمینی (ه) در این باره می‌فرماید: «طرح مسئله جدا بودن دین از سیاست چیز تازه‌ای نیست این مسئله در زمان بنی‌امیه مطرح شد و در زمان بنی‌عباس قوت گرفت در این زمان‌های اخیر هم که دست‌های بیگانه به این ممالک باز شد. آنها هم به این مسئله دامن زدند.» معاویه پس از صلح در سال ۴۰ هجری در سخنرانی خود گفت: «من با شما جنگ نکردم که نماز بخوانید یا روزه بگیرید یا حج کنید و یا زکات دهید. شما این کارها را می‌کنید من با شما جنگ کردم تا بر شما حکومت کنم و به مقصود خود نیز رسیدم.» علامه طباطبائی (ره) می‌گوید: «معاویه با این سخن نشان داد که سیاست را از دیانت جدا خواهد کرد و مقررات دینی ضمانتی نخواهد داشت.»

تبیین اندیشه امام خمینی (ره) و اثبات پیوند دین و سیاست

یکی از تلاش‌های ارزنده امام خمینی (ره) تفهیم موضوع پیوند دین و سیاست به شمار می‌رود. امام در حالی دست به این حرکت و نهضت فکری زد که اندیشه جدایی دین از سیاست سال‌ها در بین مسلمانان حتی در بین روحانیون مطرح شده بود و به صورت اعتقاد و باور درآمد بود سیاست را بگذار برای اهلش. در این راستا امام (ره) در سال ۱۳۲۰ در پاسخ به شبهه پراکنی‌های کتاب اسرار هزار رسانه کتاب ارزشمند کشف الاسرار را به نگارش درآورد و به نظارت روحانیون در امور اجرایی و سیاسی کشور تاکید نمود و پس از رفتن به نجف در نخست نظریه خود بر سه امر مهم و اساسی؛ یعنی جامعیت اسلام ماهیت و کیفیت قوانین اسلام و سیره پیامبر اکرم (ص) تاکید ورزید. پس از توضیح دو دلیل یاد شده یادآوری این نکته لازم است که اگر دلیلی هم بر لزوم مشارکت در امور سیاسی نداشتیم نیاز فطری انسان حکم می‌کرد که قائل به آن شویم. مطالعه تاریخ بشر نشان می‌دهد که انسان به دلیل انتخاب زندگی اجتماعی ناگزیر از آن است که نیازهای خود را از طریق یک نظام اجتماعی و همکاری و تعاون در آن نظام به دست آورد.

بی‌شک یکی از مسائل مهم

در اندیشه‌های اجتماعی و سیاسی مسئله رابطه دین و سیاست است. دین راستین با سیاست صحیح با هم پیوندی ناگسستنی دارند و مکمل یکدیگر در پیدایش جامعه ایده‌آل الهی است. دین منهای سیاست هم چون درخت بی آب است، و سیاست بدون دین همانند آب بی درخت می‌باشد. همانطور که آیت الله مدرس در این باره می‌گوید: سیاست ما عین دیانت ما است و دیانت ما عین سیاست ما است.

تو حیدمان کم است که
آمریکا را ابر قدرت مینامیم
نه خدا را
امام خمینی (ره)

قرآن، چراغ راه مبارزه باتهاجم فرهنگی

خداوند در قرآن می‌فرماید: «مشرکان پیوسته با شما می‌جنگند تا اگر بتوانند شما را از آئین خود برگردانند.» (سوره بقره ۲۱۷).

دشمن برای دشمنی کردن از هیچ راهی دریغ نکرده و نخواهد کرد. باید بدانیم که امروزه میدان جنگ و مبارزه همچون گذشته تنها به جنگ سخت محدود نمی‌شود و جنگ نرم که همان تسخیر ذهن، قلوب و استحاله فرهنگی یک ملت است، بسیار مهم و راهبردی است. دشمنان به خوبی متوجه شده‌اند که برای از پای درآوردن عزم راسخ یک ملت باید با دست مخملین نیز مهره‌های شطرنج خود را حرکت دهند. لذا دشمن سالیهاست با نقشه‌ای دقیق و حوصله هویت ملت را نشانه رفته است و در تلاش است تا با راه‌های متنوع ما را از آئین خود جدا و فرهنگ و هویتمان را استحاله کند.

رسانه ، شوالیه ارتش تهاجم فرهنگی

خداوند در آیه ۶ سوره مبارکه حجرات، بر لزوم تحقیق در درستی اخبار تأکید می‌کند:

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر شخص فاسقی خبری برای شما آورد، دربارۀ آن تحقیق کنید؛ مبدا در صورت عمل کردن بدون تحقیق، به گروهی از روی نادانی آسیب برسانید و از کرده خود پشیمان شوید.»

یا در آیه ۸۳ سوره مبارکه نساء در نکوهش شایعه پراکنی می‌فرماید:

«و چون از ناحیه کفار خبری از امن و یا خوف به این سست‌ایمان‌ها برسد آن را منتشر سازند، در حالی که اگر قبل از انتشار، آن را به اطلاع رسول و کارداران خویش رسانده، درستی و نادرستی آن را از آنان بخواهند، ایشان که قدرت استنباط دارند، حقیقت مطلب را فهمیده، به ایشان می‌گویند و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، جز مواردی انگشت‌شمار هر لحظه شیطان را پیروی می‌کردید.»

رسانه، نوک پیکان تهاجم فرهنگی است. اینترنت، شبکه‌های ماهواره‌ای، کتاب و مجلات، پیام رسان‌های اجتماعی و ... همه با اهداف شوم دشمن آمیخته شده و با رنگ و لعابی بسیار جذاب قلب و ذهن جوانان یک ملت را نشانه رفته است.

خانواده در مرکز دوبین اسلحه دشمن

رسانه‌ها با یک برنامه دقیق و تدوین شده، هم راستا با اهداف شوم دشمنان به خدمت گرفته شده‌اند. دشمن به خوبی می‌داند اولین قدم در مبارزه با فرهنگ یک ملت، سست کردن نهاد خانواده است. لذا با عادی سازی بی‌بندوباری، سعی دارند تا جلوی انتقال ارزش‌های اخلاقی و معنوی، از نسلی به نسل جدید، گرفته شود. در تهاجم فرهنگی، فضای مجازی، پیام رسان‌ها، سایت‌ها، فیلم‌ها و سریال‌ها، موسیقی و... در جهت منافع دشمن به کار گرفته می‌شود و در ظاهری جذاب، قطره قطره بر لوح قلب و ذهن جوان و نوجوان چکانده می‌شود.

زره یپوشیم...

قرآن وقتی می‌خواهد در برابر تهاجمات دشمن صحبت کند، می‌فرماید:

«در برابر آنها (دشمنان) آنچه توانایی دارید از نیرو آماده سازید»

(سوره انفال آیه ۶۰).

این آیه فقط مربوط به مسائل نظامی نیست، آیه می‌فرماید آنچه در توان دارید و در استطاعت شما است خود را در زمینه‌های اعتقادی، اقتصادی، سیاسی و... نیرومند سازید و خود را به علم و تقوی و اقتصاد و سیاست و... مسلح کنید. هدف از این مجهز شدن بر اساس این آیه، ترساندن دشمنان خدا و دشمنان ملت است. با استخراج از آیه بالا و سایر آیات میتوان راه‌های مبارزه را شرح زیر دسته بندی کرد:

تقویت بیش دینی و سیاسی مردم، هوشیاری و بیداری در مقابل انحرافات معنوی، احیای فریضه مهم امر به معروف و نهی از منکر (سوره آل عمران آیه ۱۰۴)

تلاش برای زدودن فقر و تنگدستی (سوره توبه آیه ۶۰)، ایجاد بسترهای امن ملی در زمینه فضای مجازی و اینترنت، اهمیت دادن

به نهاد خانواده، فرزندآوری و حفظ جایگاه و ارزش زن (سوره فرقان آیه ۷۴)

جلوگیری از فضای شایعه پراکنی، توهین، شبه افکنی، فریب کار(سوره توبه آیه ۴۵ و سوره آل عمران آیه ۱۲۰)، ایجاد فضای مطلوب در جهت برطرف کردن نیاز به تفریحات سالم و همگانی، بکارگیری انواع شاخه های هنر همچون سینما، موسیقی و نقاشی در راستای تولید محتوای دینی، اصلاح محتوای متون علوم انسانی در دانشگاه انسان امروز مورد حمله فرهنگی است تا هویت خود را از دست دهد و آماده برنامه‌ریزی‌های دشمن قرار گیرد. فردی که در عنوان جوانی، هویت و فرهنگ خود را از دست داده است عملاً به موجودی تبدیل شده است که آماده برنامه‌ریزی دلخواه دشمن است و سرسپردگی جایگزین هویت او شده است. حال اگر این بی هویتی به عموم یک ملت بسط پیدا کند جامعه آماده پذیرش فرامین و دستورات دشمن است و بدون جنگ و خونریزی ملتی آزاد و مستقل به استعمار درمی‌آید. اما اگر جامعه مسلح به ابزار فوق باشد و روح قرآن و تعالیم آن در دل و جان مردم آن رسوب کرده باشد تیر دشمن به سنگ خورده و از استحاله ملت ناامید خواهد شد.

دشمن بیدار است

آیات متعدد، چهره دشمن اسلام و راه‌های مقابله با شیوه نفوذ آنان را به خوبی تبیین نموده است

«مَنْ نَامَ لَمْ يَنْمَ عَنْهُ» هر کس آسوده بخوابد دشمن او بیدار و هوشیار است. نهج البلاغه، نامه شماره ۶۲

در قرآن به انواع دشمنان و در واقع به مراتب دشمنی اشاره شده است. از این رو، هر دسته از دشمنان دارای خصوصیتی منحصر به فرد هستند و راهکارهای مبارزه مختص به خود دارند. پس برای مبارزه با آنها باید سیاست‌های اصولی خاصی را به کار گرفت و دچار افراط و تفریط نگردیم و تنها بر اساس موازین الهی عمل نماییم.

شناخت دشمن تنها راه دفاع

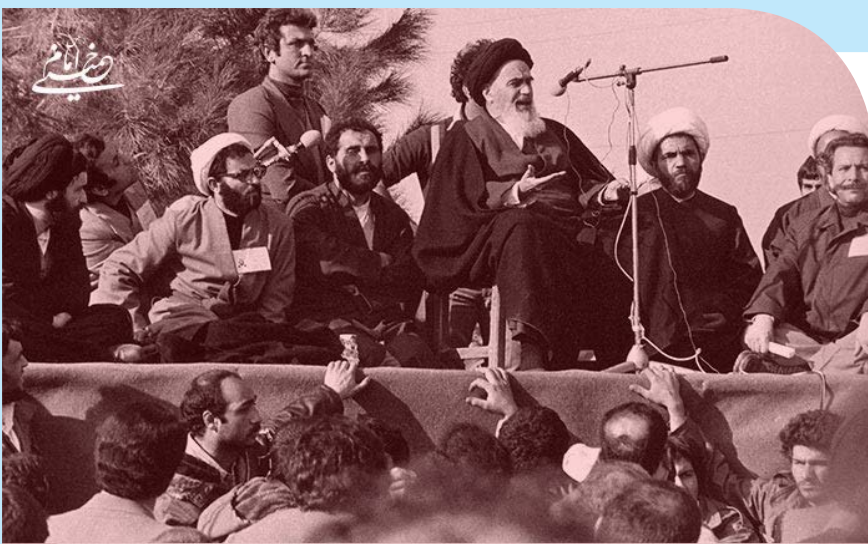
با پیروزی انقلاب اسلامی، دشمنان اسلام بیش از پیش خود را برای مقابله با اسلام ناب آماده کردند. آنها همواره سعی نمودند تا از راه‌های گوناگون عظمت اسلام را متزلزل سازند، بنابراین برای دفاع از حریم اسلام و انقلاب اسلامی در مرحله اول باید دشمن را شناسایی کرد. شناخت دشمن نقش مهم و اساسی در رویارویی انسان با دشمنان دارد، چرا که، اگر توان انسان در رویارویی بسیار باشد ولی اطلاعات کافی را در دست نداشته باشد شکست خواهد خورد، هر موجود زنده‌ای دشمن دارد و به میزان گستردگی وجود خود با دشمن بیشتری رو به رو است.

ضرورت شناخت دشمن آشکار و نهان در قرآن

حال بحث در خصوص این مسئله از دیدگاه قرآن، اهمیت و ضرورت دو چندان از آن لحاظ پیدا می‌کند که قرآن به تبیین نقاط ضعف و قوت دشمنان پرداخته است، یعنی نقاطی که به وسیله آن می‌توان دشمن را شکست داد یا نقاطی که دشمن می‌تواند از آن طریق وارد شده و ضربه‌های مهلکی به جامعه ایمانی و مؤمنین بزند.

از فواید بحث دشمن شناسی از دیدگاه قرآن این است که در جامعه که به سمت جامعه قرآنی حرکت می‌کند، می‌تواند به شفاف سازی فضای جامعه کمک کند تا بتوان بوسیله آن دوست را از دشمن و دشمن را از دوست در فرهنگ قرآنی تشخیص داده و به سمت جذب دوستان و دفع دشمنان حرکت کنیم، چرا که برای مصون ماندن، دشمن شناسی لازم و ضروری است.

یعنی فرد و جامعه نمی‌تواند به حیات خود ادامه دهد مگر اینکه دشمن یا دشمنان مسیر تکامل خویش را بشناسد.

هشدار به ملت ای مردم، بیدار باشید! نقشه دارند می‌کشند.

صحیفه امام، جلد ۶، صفحه ۱۷

لبخند شیرین؛ توطئه تلخ

مسلمانان همواره در معرض توطئه‌ها و دسیسه‌های دشمنان هستند و این وضعیت مؤمنان را وادار می‌کند که بیش از پیش به دشمن شناسی و همچنین تحلیل برای دستیابی به علل و عوامل جهت‌گیری‌های گوناگون جوامع و پیروان ادیان در برابر جامعه اسلامی و نیز ضرورت شناسایی دشمنان راه خدا به هنگام سلوک در صراط مستقیم بپردازند. و آنچه بر اهمیت این موضوع می‌افزاید تلاش دشمنان برای تجاوز به حریم جامعه اسلامی است. آنچنان که خداوند نیز که عالم‌ترین نسبت به دشمنان ماست وارد مبارزه با دشمنان شده است.

البته این وارد شدن در مبارزه هم از لحاظ معنوی یعنی امدادهای غیبی، ادن امید به آینده و ... و هم مادی یعنی کمک اطلاعاتی و تبیین ضعف‌های دشمن است. مثال برای کمک معنوی مانند، امدادهای غیبی در جنگ بدر و کمک مادی مانند، دادن اطلاعات دشمن درجه یک جامعه ایمانی [یهود] بوسیله معجزه جاوید پیامبر [قرآن] می‌باشد. و خود مؤمنان نیز باید در برابر دشمنان مقاوم و به زیر نظر داشتن توطئه‌های دشمنان بپردازند و اینکه بیگانگان را محرم اسرار خویش قرار ندهند. ضرب المثل معروف است که از کوزه همان برون تراود که در اوست. از دشمن جز بغض و کینه انتظاری نیست.

قرآن هشدار داده بود...

پس روابط صمیمی با دشمن توطئه‌گر، نشان بی‌عقلی است، لذا خداوند به مؤمنان می‌فرماید «کفار را محرم اسرار خود قرار ندهید» که «غفلت امت اسلامی شبیخون کفار را در پی خواهد داشت.» و قرآن به ما این دستور را می‌دهد که اهمیت دشمن شناسی آنچنان بالا است که از هیچ فرصتی که برای دشمن فراهم می‌شود نباید گذاشت استفاده کند و باید آمادگی لازم را حفظ کرد حتی نماز در جبهه، هر چه مدت نماز بیشتر شود، فرصت دشمن برای حمله افزایش می‌یابد، پس باید حفاظت بیشتری داشت. در رکعت اول، داشتن اسلحه کافی است ولی در رکعت دوم، هم اسلحه و هم ابزار دفاع، به بیان دیگر نشان دهنده این موضوع می‌باشد که دشمن شناسی از چنان ضرورت و اهمیتی برخوردار است که باید در همه حال، هوشیاری لازم را داشت و اینکه حتی نماز نباید مسلمانان را از خطر دشمن غافل کند.

«مسلمانان اگر بتوانند در برابر دشمنان، مرزهای (عقیدتی، جغرافیایی و ...) کشور و جامعه ایمانی خود را حفظ کنند، که آماده باش دائمی بودن و شناسایی دشمنان، مقدمه و لازمه آن است، رمز عزت آنان و در غیر این صورت غفلت از آن، رمز سقوط و شکست آنان خواهد بود.»